

โครงการสัมมนาทางวิชาการสายงานเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

สายงานเศรษฐกิจมหภาคและการประเมินผล สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การวิเคราะห์ ติดตาม ประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจทั้งในระดับภาพรวมของประเทศและในระดับภูมิภาค เพื่อการจัดทำข้อเสนอแนะและประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับมหภาคที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และอยู่ภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปี ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในด้านเศรษฐกิจแก่รัฐบาล ซึ่งการที่จะปฏิบัติภารกิจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สายงานเศรษฐกิจจำเป็นต้องมีการพัฒนาเครื่องมือ องค์ความรู้ และขีดความสามารถในการวิเคราะห์ ศึกษา และวิจัย ให้มีความทันสมัย มีความถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือ บนพื้นฐานของหลักวิชาการ รวมทั้งจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ผลงานการศึกษารวบรวม แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสร้างเครือข่ายทางด้านองค์ความรู้และทางวิชาการระหว่างเจ้าหน้าที่ของ สศช. กับผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในประเด็นเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ เป็นประจำทุกปี

สำหรับในปี ๒๕๖๒ สายงานเศรษฐกิจฯ ได้กำหนดให้มีการศึกษาในประเด็นเศรษฐกิจเกี่ยวกับโอกาสและความท้าทายของการส่งออกไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาในเชิงลึก โดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์การดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนที่มีความเข้มข้นมากขึ้นเป็นลำดับนับตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๖๑ มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการประกาศสงครามทางการค้าดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อบริบททางเศรษฐกิจ การค้าโลก และเศรษฐกิจไทย และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางการค้า การผลิต และการลงทุนระหว่างประเทศ ทั้งนี้ นับตั้งแต่สหรัฐฯ และจีนได้ประกาศสงครามทางการค้าระหว่างกัน สายงานเศรษฐกิจมหภาคและการประเมินผลได้มีการติดตามวิเคราะห์ และประเมินผลกระทบของการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนต่อสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศที่เชื่อมโยงกับไทย และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่องโดยการรายงานภาวะเศรษฐกิจไทยรายไตรมาส ซึ่งพบข้อเท็จจริงที่สำคัญ ๓ ประการ คือ (๑) การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกเริ่มส่งผลให้การส่งออกของไทยปรับตัวลดลง สะท้อนจากการลดลงของมูลค่าการส่งออกที่อยู่ภายนอกมาตรการกีดกันทางการค้า (๒) มาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนเป็นปัจจัยด้านลบต่อการส่งออกของไทยผ่านความเชื่อมโยงของห่วงโซ่การผลิตไทย-จีน ที่ส่งออกไปยังสหรัฐฯ และ (๓) การเปลี่ยนแปลงทิศทางการค้าที่เกิดจากมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนเป็นปัจจัยบวกต่อการส่งออกของไทยและมีแนวโน้มที่จะสูงกว่าผลกระทบด้านลบที่เกิดจากความเชื่อมโยงของห่วงโซ่การผลิต

ภายใต้สถานการณ์การดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนที่ส่งผลกระทบต่อบริบทการค้าโลกและเศรษฐกิจไทย และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางการค้า การผลิต และการลงทุนระหว่างประเทศ ที่จะเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของการส่งออกไทย ประกอบกับรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ซึ่งกำกับบริหารราชการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบ โอกาส และความท้าทายของการส่งออกของไทยที่จะเกิดจากการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน และนำเสนอผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานต่าง ๆ และภาคเอกชน

ในการประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อขับเคลื่อนการส่งออกและการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่อไป ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สายงานเศรษฐกิจมหภาคและการประเมินผลจึงได้กำหนดให้มีโครงการสัมมนาทางวิชาการในหัวข้อ “การส่งออกสินค้าไทยภายใต้สงครามการค้าและการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก” โดยมุ่งเน้นการนำเสนอสถานการณ์การส่งออกของไทยในปัจจุบัน โอกาสและความท้าทายของการส่งออกไทย จากการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีต่อประเทศคู่ขัดแย้งทั้งสองประเทศในระดับกลุ่มสินค้า และการประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยจากโอกาสและความท้าทายข้างต้น เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนการส่งออกของไทยและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ในปี ๒๕๖๒

๒. วัตถุประสงค์โครงการ

- ๒.๑ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศในเชิงลึก โดยเฉพาะข้อมูลการส่งออกสินค้าของไทยในรายการสินค้าที่อยู่ภายใต้และภายนอกมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบ โอกาส และความท้าทายของการส่งออกของไทยที่จะเกิดจากการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้า
- ๒.๒ เพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบ โอกาส และความท้าทายของการส่งออกของไทยภายใต้สถานการณ์การกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ และจีน
- ๒.๓ เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนการส่งออกของไทย และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๖๒
- ๒.๔ เพื่อสร้างเครือข่ายทางด้านองค์ความรู้และทางวิชาการระหว่างเจ้าหน้าที่ สศช. กับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน

๓. เป้าหมาย

การนำเสนอและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในหัวข้อ “การส่งออกสินค้าไทยภายใต้สงครามการค้าและการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก” รวมทั้งการรับฟังและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในประเด็นการค้าระหว่างประเทศภายใต้การดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ และจีน ระหว่างเจ้าหน้าที่สายงานเศรษฐกิจ ผู้แทนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ